

Bošnjačko nacionalno vijeće

Bosniac National Council

Национални савет бошњачке националне мањине

OKRUGLI STO

Vladavina prava

Pravo na službenu upotrebu bosanskog jezika i pisma

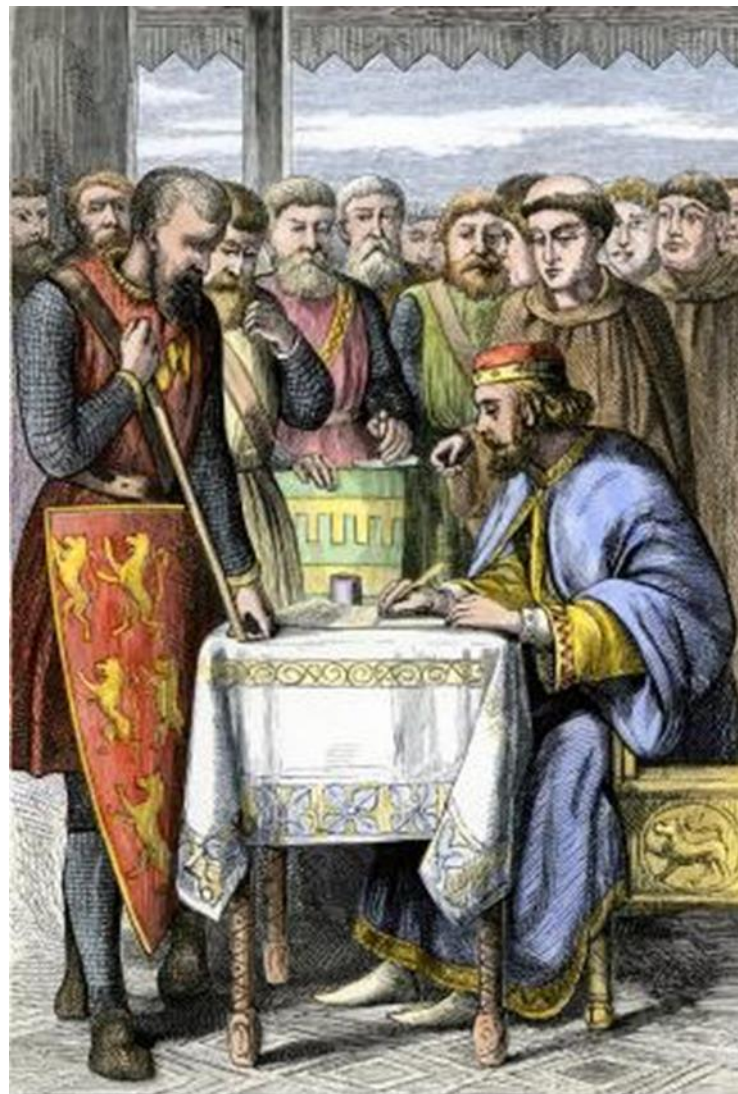
Novi Pazar, 27. februar 2017. god.

Vasvija Gusinac, potpredsjednik BNV

Uvod

Vladavina prava i zakona datira još od Magna Carta Libertatum ili Velike povelje, od 1215. godine koja je ograničila moć engleskom kralju Džonu i natjerala ga da se povinuje zakonu. Ona ujedno predstavlja i prvi dokument koji je jamčio građanska prava i vladavinu zakona.

Vladavina prava u modernom društvu

U modernoj demokratskoj državi vladavina prava podrazumijeva:

- obezbjeđivanje prava i slobode pojedincu ali i
- obezbjeđivanje efikasnih mehanizama za sankcioniranje u slučaju njihove povrede.

Ustav Republike Srbije jamči vladavinu prava

Ustav Republike Srbije definiše vladavinu prava, koja se između ostalog ostvaruje:

- ***ustavnim jamstvima ljudskih i manjinskih prava te***
- ***povinovanjem vlasti Ustavu i zakonu.***

Vladavina prava – Pravo na službenu upotrebu manjinskih jezika u Srbiji

Pravo na službenu upotrebu manjinskih jezika i pisma u Republici Srbiji jamči se:

- Ustavom,
- brojnim zakonima i propisima i
- preuzetim obavezama iz međunarodnih ugovora

Preporuke o vladavini prava u Republici Srbiji

Preporuke domaćih i međunarodnih organizacija koje prate vladavinu prava uključujući i EU ističu da Srbija mora ozbiljno da poradi na reformama i vladavini prava i zakona.

Pravo na upotrebu jezika

Pravo pripadnika nacionalne manjine da upotrebljava svoj jezik je jedno od centralnih prava koje se jamči međunarodnim ugovorima i domaćim instrumentima. Ovo manjinsko pravo se odnosi na privatnu javnu i službenu upotrebu.

Službena upotreba manjinskih jezika

Službena upotreba manjinskog jezika i pisma podrazumijeva aktivnu ulogu države jer se samo njenim činjenjem može ostvariti ovo manjinsko pravo.

Šta je jezik?

Jezik je jedno od osnovnih obilježja nacionalnog identiteta kako pojedinca tako i grupe i uživa posebnu zaštitu u okviru očuvanja posebnosti nacionalnih manjina

Uloga jezika

Prema definiciji Međunarodnog lingvističkog društva, jezik je moćan simbol identiteta svake zajednice. Najveći dio kulture, duhovnosti i intelektualnog života, ljudi doživljavaju kroz jezik.

Upotreba jezika

Čovjek se služi jezikom od molitve, mitova, poezije, ceremonija, govorništva, tehničkog rječnika, pa do svakodnevnih pozdrava, rastanaka, humora, načina komuniciranja i obraćanja, načina obraćanja djeci, izražavanja navika i osjećanja i sl.

Očuvanje jezika i tradicije

Tradicija zajednice se izgubi često iznenada u procesu promjena, kada se kulturne navike zamijene navikama moćnije ili većinske grupe.

Upravo iz tih razloga, pored ostalog, za zajednicu je veoma važno da njen jezik preživi.

Mjere zaštite manjinskih jezika

U skladu sa Evropskom poveljom o regionalnim ili manjinskim jezicima Srbija je se obavezala da će poduzeti posebne mjere zaštite manjinskih jezika u oblasti:

- obrazovanja,
- sudske vlasti,
- državne uprave i javnih službi,
- medija, kulturnih aktivnosti i ustanova,
- privrednog i društvenog života,
- prekogranične saradnje.

Zaštićeni manjinski jezici u Republici Srbiji

Ratifikacijom
Evropske povelje o
regionalnim ili
manjinskim jezicima
2006. godine u
Republici Srbiji su
zaštićeni jezici
nacionalnih manjina:

- ▶ Albanski jezik
- ▶ Bosanski jezik
- ▶ Bugarski jezik
- ▶ Hrvatski jezik
- ▶ Mađarski jezik
- ▶ Romski jezik
- ▶ Rumunski jezik
- ▶ Zapadnorusinski jezik
- ▶ Slovački jezik
- ▶ Ukrajinski jezik

Šta podrazumijeva službena upotreba bosanskog jezika i pisma ?

Službena upotreba bosanskog jezika i pisma u Republici Srbiji podrazumijeva:

- Pravo da se stranke **obraćaju** državnim organima **na maternjem jeziku** koji je u službenoj upotrebi;
- Pravo da se **upravni i sudski postupak, komunikacija i izdavanje spisa** obavlja na jeziku koji je u službenoj upotrebi;

- Pravo upisa ličnog imena u matične knjige na bosanskom jeziku;
- Ispisivanje svih obavještenja (oglasa, informacija, izvještaja, službenih listova, obrazaca), opštih akata organa uprave na teritoriji gdje je bosanski u službenoj upotrebi.
- Ispisivanje naziva organa i organizacija, tradicionalnih naziva naseljenih mjesta, naziva ulica i trgova na teritoriji opština gdje je bosanski jezik u službenoj upotrebi.

Preuzete obaveze iz međunarodnih ugovora

Srbija je dužna da periodično izvještava o poštovanju obaveza iz međunarodnih ugovora o manjinskim jezicima:

- Akcioni Plan za PP 23 Vladavina prava i osnovna prava
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966;
- Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina iz 1995,
- Evropska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima iz 1992;

Zakoni koji garantuju pravo na službenu upotrebu manjinskih jezika

- ▶ Ustav Republike Srbije („Sl. RS“, br. 98/2006 i US/2014)
- ▶ Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma („Sl. RS“, br. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 i 30/2010)
- ▶ Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina („Sl. list SRJ“, br. 11/2002, „Sl. list SCG“, br. 1/2003 – Ustavna povelja i „glasnik RS“, br. 72/2009 – dr. zakon i 97/2013 – odluka US)
- ▶ Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US i 55/2014).

Zakoni i pravni propisi koji se dotiču službene upotrebe manjinskih jezika i pisama

- Zakon o utvrđivanju nadležnosti Autonomne Pokrajine Vojvodine („Službeni glasnik RS“, br. 99/2009 i 67/2012 – odluka US)
- Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 129/07),
- Zakon o matičnim knjigama („Službeni glasnik RS“, br. 20/2009),
- Porodični zakon ("Sl. glasnik RS", br. 18/2005 i 72/2011 – dr. zakon),
- Zakon o ličnoj karti ("Sl. glasnik RS", br. 62/2006 i 36/2011),
- Zakon o putnim ispravama ("Sl. glasnik RS", br. 90/2007, 116/2008, 104/2009, 76/2010 i 62/2014),
- Zakon o opštem upravnom postupku ("Sl. list SRJ", br. 33/97 i 31/2001, "Sl. glasnik RS", br. 30/2010),
- US).

- Zakon o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 72/2011, 49/2013 – odluka US, 74/2013 – odluka US i 55/2014),
- Zakon o vanparničnom postupku ("Sl. glasnik SRS", br. 25/82 i 48/88 i "Sl. glasnik RS", br. 46/95 – dr. zakon, 18/2005 – dr. zakon, 85/2012, 45/2013 – dr. zakon i 55/2014),
- Zakonik o krivičnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 i 55/2014),
- Zakon o prekršajima ("Sl. glasnik RS", br. 65/2013),
- Zakon o izboru narodnih poslanika ("Sl. glasnik RS", br. 35/2000, 57/2003 – odluka USRS, 72/2003 – dr. zakon, 75/2003 – ispr. dr. zakona, 18/2004, 101/2005 – dr. zakon, 85/2005 – dr. zakon, 28/2011 – odluka US, 36/2011 i 104/2009 – dr. zakon),
- Zakon o lokalnim izborima ("Sl. glasnik RS", br. 129/2007, 34/2010 – odluka US i 54/2011),
- Zakon o pečatu državnih i drugih organa („Sl. glasnik RS“, br. 101/07),
- Zakon o ustavnom sudu ("Sl. glasnik RS", br. 109/2007, 99/2011 i 18/2013 – odluka

Aktivnosti BNV

- **Istraživanje o službenoj upotrebi bosanskog jezika i pisma 2015;**
- **Prošireno istraživanje 2017;**
- **Izvještaj o primjeni bosanskog jezika u Srbiji za ECRML 2015;**
- **Izvještaj o primjeni bosanskog jezika 2016 za ECRML 2017;**

- ***Komentar na Nacrt II Izvještaja o sprovođenju AP za PP 23.***
- ***Sklopljen Sporazum sa BN Crne Gore o saradnji u oblasti primjene manjinskih prava***
- ***Sklopljeni ugovori o saradnji sa opštinom Gradskom upravom Novi Pazar i planirano je potpisivanje ugovora sa opštinama Prijepolje, Tutin i Sjenica.***

Bošnjačko nacionalno vijeće
Bosniac National Council
Национални савет босњачке националне мањине

HVALA NA PAŽNJI!